

רשומות

הצעות חוק

9 בינואר 1974

1097

ט"ו בטבת תשל"ד

צמוד

59	חוק לחיקון פקודת בתי הסוהר (מס' 3), תשל"ד—1974
64	חוק לחיקון פקודת המשטרה (מס' 3), תשל"ד—1974

מ ב ו א

מוצע לתקן בשני ענינים את פקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], תשל"ב-1971, ובענין אחד את פקודת המשטרה [נוסח חדש], תשל"א-1971.

א. בדירוגם של אנשי המשטרה, כינוייהם וסימניהם יש ארבעה סוגי יסוד: קצין משטרה בכיר, מפקח, סמל וטוראי, שכל אחד מהם מתפלג לדרגות משנה הנקבעות מזמן לזמן מטעם המפקח הכללי. חלוקה זו חשיבותה לא רק בתחום המינהלי אלא גם בתחום השיפוט המשמעתי. דרכי השיפוט והסכמויות שונות, כיום, לפי הדרגות. אחת התוצאות מכך היא, שקצין משטרה בכיר אינו יכול להיות מוכא לשיפוט משמעתי לפני דן יחיד ויש צורך לכונן לו בית דין מיוחד, גם אם מהות העבירה שעבר אינה מצדיקה זאת. מוצע לאפשר שיפוט משמעתי לפני דן יחיד לגבי אנשי משטרה ללא הבדל דרגה או כינוי.

תיקון דומה מוצע גם לגבי אנשי שירות בתי הסוהר.

ב. בפרק ג' סימן ב' עוסקת פקודת בתי הסוהר במבקרים רשמיים בבתי הסוהר וקובעת את דרכי מינוים וסמכויותיהם. הסדר זה עבר אלינו בירושה לפי העקרונות שנקבעו בפקודת בתי הסוהר המנדטורית. הצורך בקיומו של מוסד המבקרים הרשמיים אינו מוטל בספק. חיוני הוא לפעולה התקינה והמבוקרת של שירות בתי הסוהר, אלא שהסדרים שנקבעו לו הם בחלקם מיושנים ובחלקם מצריכים שיפור ופירוט.

החוק המוצע בא להסדיר את המוסד הזה מחדש בהתאמה למציאות ימינו, ולקבוע בצורה מפורטת ומתוקנת את דרכי מינוים, סמכויותיהם ותפקידיהם של המבקרים הרשמיים.

השינויים העיקריים המוצעים הם ביטול ההגבלה המפורשת שלפיה מוסמכות שופטות מבקרות לבקר בבתי סוהר לנשים בלבד, קביעת היועץ המשפטי לממשלה ושופטי בתי משפט השלום כמבקרים רשמיים מכוח תפקידם, ביטול כהונה זו מכוח תפקיד של חברי הממשלה והממונים על המחוזות, והתייחסות מפורטת יותר למילוי תפקיד המבקר והיקף סמכויותיו.

**חוק לתיקון פקודת בתי הסוהר (מס' 3),
תשל"ד-1974**

1. בפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], תשל"ב-1971¹ (להלן - הפקודה), בסעיף 1 - תיקון סעיף 1
- (1) בהגדרת "הנציב", המלה "שירות" - תימחק;
- (2) אחרי הגדרת "לחם צר" יבוא:
- "מישר" - לרבות סוהר בדרגה אחרת שהמלה "מישר" היא חלק מתואר דרגתו, ולרבות ממלא מקום קצין";
- (3) אחרי הגדרת "מנהל בית סוהר" יבוא:
- "סמל" - לרבות סוהר בדרגה אחרת שהמלה "סמל" היא חלק מתואר דרגתו;
- (4) אחרי הגדרת "סוהר" יבוא:
- "סוהר בכיר" - סוהר מדרגת כלאי ומעלה;
- "סוהר זוטרי" - סוהר שאיננו סוהר בכיר;".
2. בסעיף 13(ב) לפקודה, המלים "או אחד מהמבקרים הרשמיים של בית הסוהר" - תיקון סעיף 13 יימחק.
3. בסעיף 57 לפקודה, פסקה (4) - תימחק.

דבר הסדר

מבית הסוהר שממנו הועבר; פסקה המחלה, יוחזר האסיר לבית הסוהר שממנו הועבר, אם הוא חייב עוד להיות כלוא בו.

(ב) העברה לפי סעיף זה תהיה לפי צו התום בידי השר או, בשעת הדחק, בידי מנהל בית הסוהר או אחד מהמבקרים הרשמיים של בית הסוהר.

מעולם לא נזקקו לסמכות המבקר לפי סעיף 13(ב) והסדר התיקון אף מחייב שהעברה לרגל מחלה מידבקה תוסדר במנגנון שירות בתי הסוהר עצמו בלא עזרה מקרית של מבקר רשמי; לכן מוצע לבטל את סמכות המבקר בנושא זה.

סעיף 3 סעיף 57 לפקודה דן בשיפוט על עבירות בית סוהר והוא מקנה סמכות שיפוט גם למבקר רשמי. זו לשון הסעיף:

"שיפוט בעבירות בית סוהר
57. כל אחד מאלה יהיה מוסמך לדון ולהחליט באישום אסיר על עבירות בית סוהר (להלן - קצין שיפוט):

(1) הנציב;

(2) מנהל בית סוהר שהנציב הסמיכו לכך;

(3) סוהר בכיר אחר שהנציב הסמיכו לכך;

(4) מבקר רשמי."

סעיף 1 בחוק לתיקון פקודת בתי הסוהר (מס' 2), תשל"ג-1972 (ס"ח תשל"ג, עמ' 22), בוטל סעיף 78 לפקודה שפירט את דרגות הסוהרים הבכירים והסוהרים הזוטרים, מתוך ההנחה שפירוט הדרגות - בהיותו ענין גמיש ומשתנה לפי הצרכים המינהליים והאזרחיים של השירות - אינו ענין לפירוט בחוק אלא לקביעה בהוראות השר. בסעיף 1 לפקודה מצויות רק הגדרות של "הנציב", של "מנהל בית סוהר" ושל "סוהר" שהוא "כל הנמנה עם שירות בתי הסוהר"; ובסעיף 77 לפקודה נאמר בדרך כלל כי "בשירות יהיו סוהרים בכירים וזוטרים במספר ובדרגות שורה עליהם השר". מעכשיו יש צורך רק להגדיר את הסוגים "סוהר בכיר" ו"סוהר זוטרי", ולהבהיר שתואר הדרגה יכול שיהא מצורף גם לדרגות משנה שלה, כפי שיפורסמו בהוראות השירות המוצאות כחוק מטעם הנציב.

סעיף 2 סעיף 13 לפקודה קובע:

"העברה לרגל מחלה מידבקה
13. (א) אירעה בבית סוהר מחלה מידבקה, מותר להעביר אסירים מאותו בית סוהר למקום אחר אף אם המקום לא תוכנן כבית סוהר לפי פקודה זו, וכל זמן שאסיר נמצא במקום כאמור יראו את המקום כחלק

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 21, עמ' 459; ס"ח תשל"ב, עמ' 22; תשל"ג, עמ' 22.

"סימן ב' : מבקרים רשמיים"

<p>71. (א) שר המשטרה ימנה מבקרים רשמיים לבתי סוהר. (ב) מינוי כאמור יכול שיהיה לבית סוהר מסויים או לחלק ממנו או לסוגי בתי סוהר ויכול שיהיה כללי.</p> <p>72. לשופט של בית המשפט העליון וליועץ המשפטי לממשלה יהיו סמכויות של מבקר רשמי לגבי כל בית סוהר בישראל; לשופט של בית משפט מחוזי ולשופט של בית משפט שלום יהיו סמכויות של מבקר רשמי לגבי כל בית סוהר שבאזור שיפוטו.</p> <p>72א. (א) מבקר רשמי רשאי בכל עת להיכנס לבית סוהר שהוסמך לבקר בו ולבדוק את דרכי הניהול של בית הסוהר, התנאים שבו, דרכי הטיפול באסירים והתאמתם של כל אלה להוראות הדין ולהוראות אחרות. (ב) לשם ביצוע תפקידיו רשאי מבקר רשמי להיכנס לכל מקום בבית סוהר ולשוחח עם כל אסיר. (ג) בתום הביקור ירשום המבקר הרשמי בפנקס המוחזק לשם כך כל הערה, הצעה או המלצה הנראית לו.</p> <p>72ב. אסיר רשאי לפנות אל מנהל בית הסוהר ולבקש ראיון עם מבקר רשמי; מנהל בית הסוהר יעביר את הבקשה למבקר הרשמי בצירוף הערותיו; אין מבקר רשמי חייב להיענות לבקשות ראיון.</p> <p>72ג. מבקר רשמי רשאי לשוחח עם אסיר ולראיין אותו, אף שלא בנוכחות מנהל בית הסוהר או אדם אחר.</p>	<p>מינוי מבקרים רשמיים</p> <p>מבקרים רשמיים מכוח כהונתם</p> <p>סמכויות מבקר רשמי</p> <p>ראיון אסירים</p> <p>דרכי הראיון</p>
---	---

דברי הסבר

בכל סוגי בתי הסוהר, על הבחנה זו בין מבקר רשמי למבקר רשמיית היו עוררין והיא אינה מתיישבת עם רוח הומון. מוצע לבטל את ההבחנה ועם זאת לפרש את סמכותו של שר המשטרה להגביל את מינוי המבקרים הרשמיים מטעמו – להבדיל ממבקרים רשמיים מכוח החוק – לבתי סוהר מסויים או לחלק מסויים שבבית סוהר, בהתחשב בתנאים ובצרכים המיוחדים של המקום ובהתאם לתחום פעילותו של המבקר המתמנה (סעיף 71(ב) המוצע).

ב. מוצע לשנות – בהתאם למציאות ולמען היעילות – את המנויים בסעיף 71(א) כמבקרים רשמיים מכוח תפקידם. לא נתאפשר לחברי הממשלה, בשל אופי תפקידם ומסיבות אחרות, לפעול כמבקרים רשמיים; גם הממונים על המחוזות לא השתמשו בסמכותם להיות מבקרים מפני השינויים הארגוניים שחלו במעמדם ובסמכויותיהם. לעומת זאת נראה כמתבקש מאליהו שהיועץ המשפטי לממשלה יקבל מעמד של מבקר רשמי מכוח כהונתו, ושמעמדו מבחינה זו יהיה כמעמד שופטי בית המשפט העליון. כן מוצע שגם שופטי בית משפט השלום יוכרו כמבקרים רשמיים ללא צורך במינוי מטעם שר המשטרה וללא כפיפות להגבלות אפשריות במינוי כזה (סעיף 72 המוצע).

הנסיון מראה כי מבקרים רשמיים לא השתמשו בסמכות זו, אף ספק הוא אם יש הצדקה עניינית להפעלתה בידיהם. בביטולה של פסקה (4) אין כדי לגרוע מסמכותם של שופטים לשפוט אסיר בעבירות משמעת לפי סעיף 61 לפקודה.

סעיף 4 סעיף 71 לפקודה קובע:

"מבקרים רשמיים"

71. (א) השר רשאי למנות אנשים ראויים להיות מבקרים רשמיים לבתי סוהר.

(ב) מבקרות רשמיות יתמנו רק לאותו חלק של בית סוהר שיוחד לכליאת אסירות.

(ג) חברי הממשלה ושופטי בית המשפט העליון יהיו מכוח כהונתם מבקרים רשמיים בכל בתי הסוהר; הממונים על המחוזות ושופטי בתי המשפט המחוזיים יהיו מכוח כהונתם מבקרים רשמיים בכל בתי הסוהר שבמחוזם.

א. סעיף 71(ב) מייחד את מינויה של מבקרת רשמית לבית סוהר לגשים בלבד. הגבלה זו אינה קיימת לפי נוסח החוק לגבי גבר שהוא מבקר רשמי והוא רשאי לבקר

מסירת מידע

72ד. מנהל בית סוהר וכל עובד בו ימסור למבקר רשמי, לפי דרישתו, כל מידע, מסמך או דבר שידרוש לצורך מילוי תפקידו, אולם תיקים בטחוניים יימסרו לפי דרישה רק למבקרים שהם שופטים של בית המשפט העליון.

איסור ביקור לשעה

72ה. שר המשטרה או מי שהוא הסמיך רשאי לפי שיקול דעתו לא להרשות בזמן פלוני ביקור של מבקר רשמי, אם הוא סבור שמטעמים של בטחון בית הסוהר והמשמורת הבטוחה של האסירים באותה שעה יש למנוע את הביקור; לפי בקשתו של מבקר רשמי שנמנע ממנו ביקור, יסביר שר המשטרה בכתב מדוע נמנע הביקור.

תיקון סעיף 80

5. בסעיף 80(ג) לפקודה, במקום פסקה (2) יבוא:

"(2) להשעות, לשחרר או לפטר סוהר, אם הוכח להנחת דעתו שהסוהר מתרשל או בלתי יעיל במילוי תפקידו או אינו מתאים לתפקידו מסיבה אחרת, וכן להשעות סוהר שהואשם בהתנהגות שלא כשורה, ובלבד שסוהר בכיר לא יושעה, וסוהר מדרגת מיישר ומעלה לא יפוטר, אלא באישור השר."

דברי הסבר

ד. לסעיפים 72א עד 72ג המוצעים: הקשר שבין המבקר קר הרשמי לאסיר יכול שיווצר בעת ביקורו של המבקר - ללא בקשה מראש, אך ניתנת גם אפשרות - בשל העובדה שאת זמני הביקור קובעים המבקרים לפי שיקול דעתם - שאסיר יגיש בקשה מיוחדת לראיון עם המבקר הרשמי. ההחלטה אם להיעתר לבקשה נתונה בידי המבקר. בין כך ובין כך נקבע במפורש שהמבקר רשאי לשוחח עם אסיר שלא בפני מנהל בית הסוהר או אדם אחר. לענין זה גם עציר הוא בגדר אסיר, שכן הגדרת "אסיר" בסעיף 1 לפקודה היא "הנתון כדין במש" מורת בית הסוהר".

סעיף 5 סעיף 80(ג) לפקודה קובע:

"(ג) רשאי הנציב, בכפוף להוראות פקודה זו והתקנות שהותקנו לפיה -

(1) למנות סוהרים זוטרים, להעבירם ולהעלותם או להורידם בדרגה, כפי שיראה לנכון;

(2) להשעות, לשחרר או לפטר סוהר זוטר אם הוכח להנחת דעתו שהוא מתרשל או בלתי יעיל במילוי תפקידו או אינו מתאים לתפקידו מסיבה אחרת, ואולם כלאי משנה ועוזר כלאי לא יפוטרו בלי אישור השר."

הסעיף מדבר בסוהר זוטר בלבד. מוצע להחיל את הסדרי המשמעת בכללם גם על סוהרים בכירים ולאפשר לנציב להשעות ולפטר גם סוהר בכיר בדרגות מסוימות על דעת עצמו, ובדרגות גבוהות מהן - באישור השר.

ג. היום מוגדרת סמכותם של המבקרים בסעיף 72 לפקודה בזו הלשון:

"סמכותם של מבקרים רשמיים

72. (א) מבקרים רשמיים רשאים לבקר בכל עת בבית סוהר שבתחום סמכותם, ורשאים הם -

(1) לדרוש שיוגש להם לעיון כל פנקס, נייר או רשימה הנוגעים לניהול בית הסוהר ולמשמעת בו;

(2) לבקר בכל מקום ולראות כל אסיר;

(3) לבדוק כמותו ואיכותו של מזון האסירים;

(4) לודא, במידת האפשר, שגוהגים לפי התקנות והכללים.

(ב) בתום הביקור ידושו המבקר הרשמי בפנקס המוחזק לשם כך כל הערה, הצעה או המלצה שתיראה לו.

(ג) מבקר רשמי רשאי להזמין עדים ולהשביע לענין פקודה זו.

לנכח תנאי הבטחון, ומאחר שבאוכלוסייה ההטרוננית של בתי הסוהר נכללים גם יטודות המסוכנים לבטחון המדינה, ובשים לב לחובה המוטלת על שירות בתי הסוהר להבטיח את גיהולו התקין והבטוח של בית הסוהר עצמו, מוצע מתן סמכות לשר המשטרה, או למי שהוסמך מטעמו, לא להתיר ביקורים בבית סוהר פלוני בזמנים ובתנאים מסויימים. סמכות זו כפופה לחובה לפרש בכתב, לפי בקשת המבקר, את הסיבה למניעה (סעיף 72ה המוצע).

- תיקון סעיף 84 .6 בסעיף 84 לפקודה, במקום "בדרגת עוזר כלאי ומעלה" יבוא "בדרגת מישר ומעלה".
- ביטול סעיף 101 .7 סעיף 101 לפקודה – בטל.
- תיקון סעיף 102 .8 בסעיף 102 לפקודה, ברישה, המלה "זוטר" – תימוזק, ובמקום כותרת השוליים יבוא "רשימת העבירות".
- החלפת סעיף 103 .9 במקום סעיף 103 לפקודה יבוא:
- "הקירה של סוהר למטה מדרגת מישר
103. הואשם סוהר שלמטה מדרגת מישר בעבירה מן המפורשות בסעיף 102, רשאי הנציב, או מנהל בית סוהר או סוהר בכיר אחר שהנציב הסמיכם לכך, לחקור באישום ולהעניש את העבריין בהתאם לאמור בסעיף 104."
- תיקון סעיף 104 .10 בסעיף 104 לפקודה –
- (1) בסעיף קטן (א), ברישה, במקום "להטיל על העבריין" יבוא "לאחר שניתנה לנאשם הזדמנות להשמיע את טענותיו, להרשיעו ולהטיל עליו";
- (2) בסעיף קטן (ב), במקום "להטיל על העבריין" יבוא "לאחר שניתנה לנאשם הזדמנות להשמיע את טענותיו, להרשיעו ולהטיל עליו".

דברי הסבר

אפשרות לעשות כן אלא לפי ההוראה שבסעיף 101 לפקודה, המאפשרת השעייתו. השיפוט המשמעתי לפי הפקודה חל על סוהר זוטר בלבד וכן גם עבירות המשמעתי. לפיכך מוצע לתקן את סעיף 102 הדין בעבירות משמעתי ולהחילו גם על סוהר בכיר.

סעיפים וזו לשון סעיפים 103 עד 105:

9 עד 11

"ח קירה

103. רשאי הנציב, או מנהל בית סוהר או סוהר בכיר אחר שהנציב הסמיכם לכך, לחקור באישום על עבירה מן העבירות המפורשות בסעיף 102, ולהעניש את העבריין בהתאם לאמור בסעיף 104.

עונש

104. (א) על יסוד הקירה לפי סעיף 103 רשאי הנציב להטיל על העבריין עונשים אלה, כולם או מקצתם:

(1) אתראה;

(2) ריתוק למקום השירות בצירוף תפקיד נוסף;

(3) נויפה או נויפה המורה;

(4) קנס שאינו עולה על שכר ארבעה עשר יום;

(5) שלילת שכר התנהגות טובה או שכר הצטיינות;

(6) ניכוי מהשכר המגיע לעבריין בשעת ביצוע העבירה או שיגיע לו לאחר מכן, אם נגרם נזק לרכוש של המדינה, או אבד רכוש של המדינה

סעיף 6 הדרגה עוזר כלאי אינה עוד בשימוש. במקום מה הונהג הכינוי מישר.

סעיף 7 סעיף 101 לפקודה אומר:

"101. סוהר בכיר שנמצא בלתי יעיל, או שהואשם בהתנהגות שלא כשורה, ינהגו בו לפי ההוראות החלות אותה שעה על השעייתם של עובדים ציבוריים."

הדרך להשעיית עובדי ציבור קבוצה בחוק שירות המדינה (משמעת), תשכ"ג-1963. סעיף 70 לאותו חוק קובע כי "בהשעייתו של פקיד בית סוהר נבוה כמשמעותו בפקודת בתי הסוהר, 1946, יוסיפו לנהוג לפי הכללים הנהוגים בהשעיית עובד המדינה ערב תחילתו של חוק זה".

השעיה "ערב חוק זה" היה לה מקום לפי הסדרים שונים לגבי שירות המדינה אך אינה הולמת עוד לענינו.

מאתר שהדרך להשעיית סוהרים מוסדרת בסעיף 80-81 נמצא סעיף 101 מיוחד.

סעיף 8 וזו לשון סעיף 102:

"102. סוהר זוטר שעשה אחד המעשים המנויים להלן יראהו כעובר עבירה משמעתי ואין בכך מניעה להביאו לדין על כל עבירה..."

בהתאם למסורת הבריטית, המתבטאת גם בפקודת המשטרה, אין בפקודת בתי הסוהר הוראה בדבר שפיטתו של סוהר בכיר. נמצא שסוהר בכיר, שפגע בסדר הטוב ובמשמעת באורח המחייב נקיטת צעד משמעתי, אין

11. בסעיף 105 לפקודה -

תיקון סעיף 105

- (1) כותרת השוליים תהיה "חקירה של מישר וסוהר בכיר";
- (2) בסעיף קטן (א), במקום "מעל דרגת רב סמל" יבוא "בדרגת מישר", וכסופו יבוא "היה הנאשם בעבירה מן המפורשות בסעיף 102 סוהר בכיר, תיערך החקירה בידי סוהר בכיר ממנו שמינה לכך הנציב, וחומר החקירה יימסר לנציב";
- (3) בסעיף קטן (ב) -
 - (א) ברישה, במקום "להטיל" יבוא "לאחר שניתנה לנאשם הזדמנות להשמיע את טענותיו, להרשיעו ולהטיל עליו";
 - (ב) בפסקה (5), בסופה יבוא "כאישור השר".

12. סעיף 70 לחוק שירות המדינה (משמעת), תשכ"ג-1963 - בטל.

תיקון חוק שירות המדינה (משמעת)

דברי הסבר

- (1) נויסה או נויסה חמורה;
- (2) קנס שאינו עולה על חמש לירות;
- (3) הפסקת עליה בוותק;
- (4) הורדה בדרגה;
- (5) פיטורים.

- בגלל הזנחה, או שנעדר מן השירות ללא רשות- ובלבד שהניכוי לא יעלה בשום חודש על מחצית שכרו החדשי;
- (7) הורדה בדרגה;
- (8) פיטורים.

מאחר שהחוק המוצע מחיל את השיפוט המשמעתי גם על סוהרים בכירים, בשינויים מסויימים, נראה צורך להדגיש את ההבדל שבין הענישה לפי סעיף 104 לבין הענישה לפי סעיף 105. סעיף 104 דן בשיפוטם וענישתם של סוהרים שלמטה מדרגת מישר, וסעיף 105 - בשיפוטם וענישתם של סוהרים שבדרגת מישר ומעלה בתור- ספת הוראה בדבר הגוף המוסמך לתקור ולהעניש אותם.

(ב) מנהל בית סוהר או סוהר בכיר רשאים, על יסוד חקירה לפי סעיף 103, להטיל על העבירין אחד העונשים המנויים בפסקאות (1), (2) ו-(3) של סעיף קטן (א), ובהסכמת הנאשם - קנס שאינו עולה על שכר שבעה ימים.

סעיף 12 החוק המוצע קובע הוראות בדבר השעייתם של סוהרים בכירים, ואין עוד צורך בסעיף 70 לחוק שירות המדינה (משמעת) (צוטט לעיל בדברי ההסבר לסעיף 7). לכן מוצע לבטלו.

חקירה של עוזר כלאי וכלאי משנה 105. (א) היה הנאשם בעבירה מן המפורשות בסעיף 102 סוהר זוטור מעל דרגת רב-סמל, תיערך חקירה על ידי סוהר בכיר וחומר החקירה יימסר לנציב. (ב) על יסוד חקירה כאמור רשאי הנציב להטיל עונשים אלה, כולם או מקצתם:

חוק לתיקון פקודת המשטרה (מס' 3), תשל"ד-1974

1. תיקון סעיף 1 בפקודת המשטרה [נוסח חדש], תשל"א-1971 (להלן - הפקודה), בסעיף 1 -
- (1) במקום הגדרת "מפקח" יבוא:
"מפקח" - לרבות שוטר בדרגה אחרת שהמלה "מפקח" היא חלק מתואר דרגתו, ולרבות ממלא מקום קצין;
(2) במקום הגדרת "סמל" יבוא:
"סמל" - לרבות שוטר בדרגה אחרת שהמלה "סמל" היא חלק מתואר דרגתו;
2. בסעיף 56 לפקודה -
- (1) כותרת השוליים תהיה "עבירת מפקח וקצין משטרה בכיר";
 - (2) בסעיף קטן (א), בסופו יבוא "הואשם בעבירה כאמור שוטר בדרגה שמעל מפקח, תיערך החקירה בידי קצין משטרה גבוה ממנו לפחות בדרגה אחת ותירשם ותיחתם כאמור";
 - (3) בסעיף קטן (ב), בפסקה (5), בסופה יבוא "ובלבד שקצין משטרה בכיר לא יפוטרו אלא באישור השר".

דבוי הסבר

בעבירה על הסדר הטוב והמשמעת - רשאי קצין משטרה בכיר לחקור באמיתות האשמה, והחקירה תירשם ותימך סר למפקח משטרת המחוז.

סעיף 56 (א) שבסימן זה אומר:

"הואשם מפקח בעבירה הפוגעת בסדר הטוב ובמשמעת של משטרת ישראל, תיערך החקירה על ידי קצין משטרה בכיר, תירשם ותימך למפקח הכללי".

מאחר שההגדרות בחוק מבחינות בין "מפקח" ובין "קצין משטרה בכיר" שהוא בדרגת פקד ומעלה, נמצא שאין אפשרות חוקית להביא קצין בכיר לשיפוט משמעת לפני קצין גבוה ממנו או לפני המפקח הכללי של המשטרה כדן יחיד.

אם קצין בכיר פגע בסדר הטוב ובמשמעת בחיל, יש לכוון בית דין למשמעת, אף במקרה שאין כל הצדקה עניינית ומעשית לעשות כן. לפיכך מוצע להחיל את סעיף 56 גם על קצינים בכירים, וסמכות השיפוט של המפקח הכללי, כדן יחיד, תחול לפי זה על כל השוטרים במשטרת ישראל מדרגת מפקח ומעלה.

במקביל לאמור בסעיפים 68 ו-74 לפקודה, כי השעיה ופיטורים של קצין משטרה בכיר טעונים אישורו של השר, מוצע לקבוע שגם עונש של פיטורין לפי סעיף 56 טעון אישור השר.

סעיף 1 בהגדרת "מפקח" שבסעיף 1 ואמר:
"מפקח" - שוטר בכל דרגה של מפקח, ולרבות מפקח משנה.

בינתיים נתווספה דרגת מפקח שכינויה "ממלא מקום קצין" (ממ"ק), היא הדרגה הגבוהה ביותר בדרגת היסוד של מפקח. מאחר שדרגה זו לא הייתה קיימת בזמן שנקבעה דרגת מפקח, מתעורר ספק אם היא כלולה כיום בהגדרה של "מפקח". לפיכך מוצע לגסח את ההגדרה כך שתכלול ממ"ק וכל כינוי שבמסגרתה של דרגת מפקח.

בדומה לזה מתעורר ספק ביחס לדרגת "סמל" שבאותו סעיף, וזו לשון ההגדרה:
"סמל" - שוטר בדרגת רב סמל, סמל ראשון או סמל שני.

בינתיים נתווספה דרגת סמל בכירה שכינויה "רב סמל ראשון", ומוצע גם כאן לנקוט לשון כללית שתכלול כל שינוי פנימי בדרגה.

סעיף 2 סימן א' בפרק החמישי לפקודה עוסק בדיון משמעתי שלא בב"ד למשמעת אלא לפני דן יחיד, והוא מסדיר שיפוט מקוצר זה לגבי כל שוטר שאיננו קצין משטרה בכיר. כל שוטר כאמור, החשוד

1 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 17, עמ' 390; ס"ח תשל"ב, עמ' 22; תשל"ג, עמ' 23.